

Vanda stads delägarskap i projektbolaget Suomi-Rata Oy år 2020

VD/1877/08.00.00.00/2019

RV/HP/PvN/SV/HY-L/KW

Vanda stadsfullmäktige har 4.3.2019 § 8 beslutat att Vanda stad blir delägare i projektbolaget Suomi-rata och köper aktier i bolaget för högst 4 milj. euro. Beslutet innebär att staden genom sin placering endast har förbundit sig till planeringen av det första skedet i projektet.

Stadsfullmäktiges beslut har inte kunnat verkställas, eftersom bildandet av projektbolaget våren 2019 avbröts till följd av att regeringen avgick och den minister som ansvarade för projektet således också byttes ut.

Kommunikationsministeriet upptog förhandlingarna om att bilda projektbolaget i slutet av hösten 2019. Kommunikationsministeriets modell baserar sig fortfarande på projektbolag och till sin struktur motsvarar den långt det som beskrivs i stadsfullmäktiges beslut från 4.3.2019. Skillnaden i förhållande till det tidigare beslutet är att förhandlingarna nu i princip har koncentrerats till finansieringen av hela projektets planering till skillnad från år 2019 på våren, då bolagets delägare endast förband sig till det första skedet av planeringen och finansieringen av detta. Syftet med projektbolaget Suomi-rata Oy är således utgående från de förhandlingar som nu förs, att planera spårförbindelsen mellan Helsingfors och Tammerfors ända fram till byggnadsberedskapen. Mot denna bakgrund är det delägarnas vilja att skapa förutsättningar för en snabb tågförbindelse mellan Helsingfors och Tammerfors och att garantera en tillräcklig ökning av kapaciteten för trafiken på denna förbindelsesträcka.

Områdenas och regionernas tillgänglighet spelar en viktig roll med tanke på Finlands konkurrenskraft och framgång. Finlandsbanan är ett nationellt projekt, men också ett strategiskt projekt med tanke på Vanda stads trafikförbindelser. Spårförbindelsens första etapp, den s.k. Flygbanan är en tunnelbana som planeras gå från Böle till Helsingfors-Vanda flygplats via Kervo. Huvudmålet för tunnelbanan är att förbättra stambanans kapacitet och minska störningskänsligheten genom att separera fjärrtågen och närtågen som går i olika hastigheter så att de kan köra på egna spår. För resenärerna skulle detta betyda tätare turer inom när- och fjärrtrafiken samt smidigare spårtrafik. En direkt förbindelse utan byten skulle snabba upp resan till flygplatsen och underlätta kapacitetsproblemen på stambanan när antalet flygresenärer ökar hela tiden. En snabb spårförbindelse mellan Helsingfors och Tammerfors främjar stadsregionernas möjligheter att bilda en enhetlig pendlingsregion och förbättrar samtidigt möjligheterna för rörligheten av arbetskraft och andra resurser. Snabba spår- och flygförbindelser är viktiga med tanke på företagets internationella tillgänglighet. Projektet är till nytta för Vandas invånare och för näringsverksamheten i Vandas område, i och med att det erbjuder effektivare trafikförbindelser, vilket således betyder att deltagandet i projektet hör till Vanda stads allmänna verksamhetsområde.

I Vanda skulle en snabb spårförbindelse stärka utvecklingen av området i närheten av flygplatsen. Utmed Finlandsbanan som går från Helsingfors via flygplatsen till Tammerfors och senare eventuellt ända till Uleåborg bor hälften av alla finländare och 2/3 av bruttonationalprodukten skapas inom dess influensområde. Den undersökning om Finlandsbanans agglomerationsfördelar som gjordes på Kommunikationsministeriets initiativ visade att de största fördelarna som Flygbanan medför tillkommer Vanda. När det gäller den nya direktbanan har Tammerfors den största fördelen, men Vandas fördel ligger nästan på samma nivå som Helsingfors fördel.

Den positiva utvecklingen av sysselsättningen i Vanda har till en betydande del grundat sig på tillväxten i Aviapolis som är Finlands snabbast växande arbetsplatsområde. Ringbanans kapacitet kommer inte i fortsättningen att räcka till för de ökande passagerarmängderna och de hårt belastade kollektivtrafikförbindelserna stör den fortsatta utvecklingen av Aviapolis. Effektiva trafikförbindelser är till nytta för Vandas invånare och områdets näringsverksamhet, och de är också viktiga med tanke på den internationella tillgängligheten när det gäller företag. Av de aktuella banprojekten är Finlandsbanan det banprojekt som ökar hela Finlands konkurrenskraft mest. Utvecklingen av miljön kring Aviapolis och flygplatsen är också en viktig sak för Vanda. Flygbanan innebär också att de snabba tågförbindelserna skulle gå via Vanda. I huvudstadsregionen har bristen på arbetskraft ökat betydligt och därför bör pendlingsregionerna utvidgas.

Målet att Finlands ska vara klimatneutralt år 2035 förutsätter att Finland alltmer investerar i snabba spårförbindelser i den interna trafiken i landet. På det sättet kan en stor del av vårt lands interna flygtrafik flyttas över till spårtrafiken. Trafikens andel av utsläppet av växthusgaser i Vanda är en dryg tredjedel och hälften av utsläppet orsakas av personbilstrafiken. Kollektivtrafiken och i synnerhet spårtrafiken är viktiga verktyg när man arbetar med att minska behovet av att använda bil och eftersträvar ett klimatneutralt samhälle. I och med Finlandsbanan kunde turerna i närtrafiken utökas, särskilt på den nuvarande stambanan. Detta betyder att Vandas pendlingsregion utvidgas till Lahtis och Egentliga Tavastland och möjliggör arbetsrelaterad trafik från Tammerforsregionen. Många söker redan sin bostads- och arbetsplats utgående från vart man kan ta sig med spårtrafik. En förbättring av bantrafiken skulle också minska personbilstrafiken på huvudvägarna.

De som deltar i projektet ska för egen del främja den allmänna planeringen och planeringen av banan samt planläggningsprocesserna som byggandet av spårförbindelsen förutsätter. Det har konstaterats att målet är att projektets planeringsberedskap gör det möjligt att ansöka om EU:s projektfinansiering genast i början av EU:s nya finansieringsperiod 2021. Utöver staten, andra offentliga organ som deltar i projektet och EU-finansieringen söker man också institutionella investerare som finansiärer efter planeringsskedet. *Vilka kostnader och effekter byggandet av banan har preciseras ännu under planeringen.*

Kommunikationsministeriet har fortsatt förhandlingarna tillsammans med flera städer, inklusive städerna Helsingfors, Vanda och Tammerfors och med Finavia Abp, om att grunda och kapitalisera projektbolaget Suomi-rata Oy. Vanda stad anser att det är viktigt att så många instanser som möjligt som deltagit i förhandlingarna blir delägare i projektbolaget. De totala kostnaderna för byggandet av banan har beräknats uppgå till 5,5–6 miljarder euro, beroende på vilket alternativ som väljs, och projektbolagets kapitaliseringsbehov för planeringsskedet till 155 miljoner euro. Staten har för avsikt att investera 51 % av det kapital som behövs i projektbolaget Suomirata, dvs. 76,5 milj. euro. Kapitaliseringsbehovet för övriga delägare, inklusive Finavia, är därmed 75,8 milj. euro, av vilket Vanda stads andel preliminärt har beräknats uppgå till högst 12 milj. euro.

Vanda stad har i förhandlingarna meddelat att om planeringskostnaderna blir högre än de nuvarande beräkningarna förhandlar de delägare som går med i projektet om hur underskottet ska täckas, dock så att utgångspunkten är att man så strikt som möjligt ska hålla sig till den budget som nu presenterats. Ett separat beslut om den eventuella tilläggskapitalisering som bolaget behöver fattas i ett senare skede, eftersom det totala kapitaliseringsbehovet beror på den slutliga finansieringsbasen. *Kapitaliseringen sker under en tid på 11 år med tyngdpunkten lagd i slutet av projektet. Kapitaliseringen kräver inte att det investeringsanslag som reserverats för Vandas aktieköp höjs under ekonomiplaneperioden.*

Kapitaliseringen av byggnadsskedet samt ägarandelarna beslutas separat och staden har inte förbundit sig till dessa utan att det fattas ett nytt beslut.

Stadsjuristen konstaterar att beslutet är ett principbeslut till övriga delar än när det gäller ökningen av anslaget. Enligt kommunallagen är det stadsfullmäktige som fattar beslut om en ökning av anslaget. Stadsstyrelsen godkänner de slutliga arrangemangen och delägaravtalet som ingås mellan delägarna separat i ett senare skede, såsom det konstateras under punkt e) i beslutsförslaget.

Stadsstyrelsen 10.2.2020 § 15

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) Vanda stad blir delägare i projektbolaget Suomi-rata Oy enligt de principer som nämns i förslagstexten,
- b) aktierna för det bolag som bildas tecknas för högst 10 milj. euro,
- c) anslaget i budgetmomentet 97 Aktier och andelar i budgeten 2020 för stadsstyrelsens anskaffning av aktier ökas med 2 milj. euro,
- d) Vanda stad genom detta beslut, endast förbinder sig till planering av projektet med de investeringar som det nu fattas beslut om, och att
- e) stadsstyrelsen godkänner de slutliga arrangemangen och delägaravtalet som ingås mellan delägarna separat vid ett senare skede.

Behandling:

Stadsdirektören ändrade sitt förslag enligt följande:

– Följande tre nya stycken läggs till efter det fjärde stycket:

I Vanda skulle en snabb spårförbindelse stärka utvecklingen av området i närheten av flygplatsen. Utmed Finlandsbanan som går från Helsingfors via flygplatsen till Tammerfors och senare eventuellt ända till Uleåborg bor hälften av alla finländare och 2/3 av bruttonationalprodukten skapas inom dess influensområde. Den undersökning om Finlandsbanans agglomerationsfördelar som gjordes på Kommunikationsministeriets initiativ visade att de största fördelarna som Flygbanan medför tillkommer Vanda. När det gäller den nya direktbanan har Tammerfors den största fördelen, men Vandas fördel ligger nästan på samma nivå som Helsingfors fördel.

Den positiva utvecklingen av sysselsättningen i Vanda har till en betydande del grundat sig på tillväxten i Aviapolis som är Finlands snabbast växande arbetsplatsområde. Ringbanans kapacitet kommer inte i fortsättningen att räcka till för de ökande passagerarmängderna och de hårt belastade kollektivtrafikförbindelserna stör den fortsatta utvecklingen av Aviapolis. Effektiva trafikförbindelser är till nytta för Vandas invånare och områdets näringsverksamhet, och de är också viktiga med tanke på den internationella tillgängligheten när det gäller företag. Av de aktuella banprojekten är Finlandsbanan det banprojekt som ökar hela Finlands konkurrenskraft mest. Utvecklingen av miljön kring Aviapolis och flygplatsen är också en viktig sak för Vanda. Flygbanan innebär också att de snabba tågförbindelserna skulle gå via Vanda. I huvudstadsregionen har bristen på arbetskraft ökat betydligt och därför bör pendlingsregionerna utvidgas.

Målet att Finlands ska vara klimatneutralt år 2035 förutsätter att Finland alltmer investerar i snabba spårförbindelser i den interna trafiken i landet. På det sättet kan en stor del av vårt lands interna flygtrafik flyttas över till spårtrafiken. Trafikens andel av utsläppet av växthusgaser i Vanda är en dryg tredjedel och hälften av utsläppet orsakas av personbilstrafiken. Kollektivtrafiken och i synnerhet spårtrafiken är viktiga verktyg när man arbetar med att minska behovet av att använda bil och

eftersträvar ett klimatneutralt samhälle. I och med Finlandsbanan kunde turerna i närtrafiken utökas, särskilt på den nuvarande stambanan. Detta betyder att Vandas pendlingsregion utvidgas till Lahtis och Egentliga Tavastland och möjliggör arbetsrelaterad trafik från Tammerforsregionen. Många söker redan sin bostads- och arbetsplats utgående från vart man kan ta sig med spårtrafik. En förbättring av spårtrafiken skulle också minska personbilstrafiken på huvudvägarna.

– Följande läggs till i slutet av det femte sista stycket: *Vilka kostnader och effekter byggandet av banan har preciseras ännu under planeringen.*

– Följande mening läggs till i slutet av det tredje sista stycket: *Kapitaliseringen sker under en tid på 11 år med tyngdpunkten lagd i slutet av projektet. Kapitaliseringen kräver inte att det investeringsanslag som reserverats för Vandas aktieköp höjs under ekonomiplaneperioden.*

Punkter i beslutsförslaget ändras enligt följande:

– Punkt b) att aktier i det bolag som bildas tecknas för högst 12 miljoner euro,

– Beslutsförslagets punkt c) anslaget i budgetmomentet 97 Aktier och andelar i budgeten 2020 för stadsstyrelsens anskaffning av aktier ökas med 2 milj. euro, stryks

Stadsstyrelseledamoten Vaula Norrena föreslog att ärendet återremitteras för beredning.

Stadsstyrelseledamoten Jouko Jääskeläinen understödde Norrenas förslag om återremittering.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder stadsdirektörens förslag röstar ja, medan de som understöder Norrenas förslag om återremittering röstar nej.

I omröstningen gavs 10 ja-röster (Abdi, Kaira, Kaukola, Multala, Nieminen, Orpana, Pajunen, Puoskari, Rokkanen, Tyystjärvi) och 2 nej-röster (Norrena, Jääskeläinen) medan en röstade blankt (Niikko).

Ordföranden konstaterade att återremitteringsförslaget förkastats.

Stadsstyrelsens ledamot Jouko Jääskeläinen föreslog att ärendet förkastas. Förslaget till förkastande förföll i brist på understöd.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutar att i enlighet med stadsdirektörens ändrade förslag föreslå för stadsfullmäktige att

- a) Vanda stad blir delägare i projektbolaget Suomi-rata Oy enligt de principer som nämns i förslagstexten,
- b) aktierna i det bolag som bildas tecknas för högst 12 miljoner euro,
- c) Vanda stad genom detta beslut, endast förbinder sig till planering av projektet med den placering som det beslutas om nu, och
- d) stadsstyrelsen godkänner de slutliga arrangemangen och delägaravtalet som ingås mellan delägarna separat i ett senare skede.

Stadsstyrelseledamoten Vaula Norrena lämnade in ett protokollsuttalande i ärendet: "I förslaget saknas mer ingående jämförelseuppgifter om de olika alternativen för Finlandsbanan, särskilt i alternativet 'pääradan lisäraiteet 5-6' (huvudbanans extra spår 5-6). Klimatpåverkan under byggnadstiden har inte heller bedömts. Det bör finnas tillräckligt med uppgifter och tid för beslutsfattandet."

Stadsstyrelseledamoten Jouko Jääskeläinen lämnade in en avvikande åsikt till ärendet: "I detta skede bordet det ha gjorts en förutredning om Finlandsbanan för eventuella fortsatta beslut, i vilken utvecklingen av stambanan skulle ha tagits med som ett jämbördigt alternativ. Eftersom man i detta skede inte framskred på detta sätt, föreslog jag att ärendet förkastas."

Stadsfullmäktige 24.2.2020 § 7

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) Vanda stad blir delägare i projektbolaget Suomi-rata Oy enligt de principer som nämns i förslagstexten,
- b) aktierna i det bolag som bildas tecknas för högst 12 miljoner euro,
- c) Vanda stad genom detta beslut, endast förbinder sig till planering av projektet med den placering som det beslutas om nu, och
- d) stadsstyrelsen godkänner de slutliga arrangemangen och delägaravtalet som ingås mellan delägarna separat i ett senare skede.

Behandling:

Stadsfullmäktigeledamoten Antero Eerola föreslog att ärendet återremitteras för beredning. Eerolas återremitteringsförslag understöddes av ledamöterna Jussi Saramo och Vaula Norrena.

Ordföranden konstaterade att Eerolas återremitteringsförslag hade fått understöd och att man måste hålla omröstning om saken. Ordföranden föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder fortsatt behandling av ärendet röstar ja, medan de som understöder att ärendet återremitteras röstar nej. Vid omröstningen gavs 43 ja-röster, 19 nej-röster medan 5 ledamöter röstade blankt.

Ordföranden konstaterade att återremitteringsförslaget förkastats.

Stadsfullmäktigeledamoten Jouko Jääskeläinen föreslog att ärendet förkastas. Ledamöterna Juha Malmi, Pietari Jääskeläinen och Tanja Vahvelainen understödde Jääskeläinens förslag om förkastande.

Ordföranden konstaterade att det getts ett förslag till förkastande som fått understöd och att man måste hålla omröstning om saken. Ordföranden föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder fortsatt behandling av ärendet röstar ja, medan de som understöder att ärendet förkastas röstar nej. Vid omröstningen gavs 45 ja-röster, 21 nej-röster medan 1 ledamot röstade blankt.

Ordförande konstaterade ärendet förslaget till förkastande hade förkastats.

Beslut:

Stadsstyrelsens förslag godkändes.

Stadsfullmäktigeledamoten Jouko Jääskeläinen lämnade in följande uttalande till protokollet som understöddes av kristdemokraternas fullmäktigegrupp, centerns fullmäktigegrupp, de blåa i Vandas fullmäktigegrupp, Sirpa Kauppinen och Vaula Norrena:

"Projektbolaget Suomi-Rata grundas för att planera flygbanstunneln från Helsingfors till flygplatsen i Vanda via Kervo och därifrån vidare en snabb spårförbindelse till Tammerfors.

Fördelarna med projektet vad gäller restiden och fördelarna för den regionala ekonomin förblir små i förhållande till de dyra investeringar och omfattande klimatutsläpp som byggandet av flygtunneln medför."

Då det alternativ som är kostnadsmässigt mest förmånligt, ger minst utsläpp och producerar mest regionala fördelar, dvs. tilläggsspår till stambanan, har utelämnats från projektplaneringen, kan vi inte understödja projektet och inte heller dess planering."

Sannfinländarnas fullmäktigegrupp lämnade in följande uttalande till protokollet:

"De riksomfattande banprojekten hör till statens uppgifter. Vandabornas skattemedel ska INTE användas till dylika projekt. De bör riktas allt bättre under det årtionde som nu har inletts bl.a. för att sköta hälsovården, äldreomsorgen och skolor med mögelproblem."

Bilagor:

- Omröstningsprotokoll, återremittering FGE § 7 24.2.2020
- Omröstningsprotokoll, Jämskeläinen FGE § 7 24.2.2020
- Presentation av projektet
- Kommunförbundets utlåtande

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:

Hannu Penttilä, biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde,
([fornamn.efternamn\(at\)vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn(at)vantaa.fi))